

v evropské politice (28.5. – 3. 6. 2018)

Událost týdne:

31. května vyslovili španělští poslanci nedůvěru vládě Lidové strany (PP) premiéra Mariana Rajoye. Novým premiérem se stal lídr opozičních socialistů Pedro Sánchez. Pro odvolání vlády hlasovalo 180 poslanců, proti bylo 169. Návrh na vyslovení nedůvěry podali socialisté v reakci na korupční kauzu bývalých regionálních politiků vládnoucí Lidové strany, v níž nedávno padly vysoké tresty. Sánchez slíbil uspořádání parlamentních voleb a „obnovení politické stability“. Později tentýž týden složil nový španělský premiér Pedro Sánchez před králem Felipem VI. slavnostní přísahu. Zároveň skončila sedmiměsíční přímá správa Katalánska španělskou vládou, neboť nová katalánská vláda v čele s premiérem Quimem Torrou složila přísahu v Barceloně. Sánchez avizoval, že složení vlády navrhne následující týden.

28. května pověřil italský prezident Sergio Mattarella ekonoma Carla Cottarelliho sestavením úřednické vlády, která by dovedla Itálii k předčasným volbám. Prezident tak učinil poté, co koncem předchozího týdne odmítl vznik populistické koaliční vlády Hnutí pěti hvězd (MS5) a Ligy Severu kvůli sporům o post ministra financí. Následně však Cottarelli sestavování vlády pozastavil kvůli možnosti znovuvytvoření koalice Ligy Severu a MS5 s jiným ministrem financí. Dne 1. června se Liga a MS5 shodly na vládní koalici. Sestavením vlády Mattarella opět pověřil opět Giuseppe Conteho, který předal prezidentovi seznam ministrů. Namísto euroskeptického Paola Savony navrhl Conte na sporný post ministra financí profesora ekonomie Giovanniho Tria.

30. května čelilo Rusko v Radě bezpečnosti OSN kritice za anexi Krymu, konflikt na východě Ukrajiny a za odmítnutí závěrů vyšetřování pádu malajsijského letadla na Ukrajině v roce 2014. Podle vyšetřovatelů je ruská armáda spoluzodpovědná za sestřelení letadla. Podle ruského zástupce Visilije Něbenzja Rusko neuznává „nepodložené“ závěry a trvá na „nezávislém a důvěryhodném“ vyšetřování katastrofy. Ukrajinský ministr zahraničí Pavlo Klimkin také obvinil Rusko z rozpoutání konfliktu na ukrajinském Donbasu a z vnější agrese. Americká velvyslankyně při OSN Nikki Haleyová dodala, že dokud nebude vrácen Krym Ukrajině a nedojde ke stažení ruských sil, budou americké protiruské sankce pokračovat.

30. května oznámila ukrajinská tajná služba SBU, že ruský opoziční novinář Arkadij Babčenko, o jehož vraždě informovala předchozí den média, je naživu. Jednalo se o zinscenovanou vraždu, díky níž a spolupráci s novinářem se SBU podařilo zatknout a uvalit vazbu na Boryse Hermana, údajného organizátora vraždy, ukrajinského občana a prostředníka ruských tajných služeb. Herman zaplatil najatému vrahovi, který však také spolupracoval s SBU. Tajná služba zároveň získala seznam dalších třiceti lidí, kteří měli být zabití. Herman uvedl, že i on spolupracoval s SBU, což ukrajinská prokuratura vyvrátila. Celý případ budí kontroverze a Babčenko je kritizován za porušení novinářských standardů.

1. června požádali němečtí státní zástupci vrchní zemský soud ve Šlesvicku-Holštýnsku, aby vydal stíhaného katalánského expremiéra Carlese Puigdemonta do Španělska. Soud již jednou vydání kvůli obžalobě ze vzpoury odmítl. Státní zastupitelstvo se však domnívá, že na základě nových důkazů je španělská žádost dostatečně podložená a nejedná se o politicky motivované stíhání.

1. června informoval server euroskep.cz, že EU, Kanada a Mexiko se budou bránit proti americkým clům na ocel a hliník, která začala tentýž den platit. Podle německého ministra hospodářství Petera Altmaiera by státy mohly koordinovat své postupy. Podle šéfa Evropské komise Jeana-Clauda Junckera je postup USA nepřijatelný a EU se bude bránit v souladu s mezinárodním obchodním právem a zahájí kroky u Světové obchodní organizace (WTO). Komise již představila seznam amerického zboží pro odvetná cla. Členské státy podle agentury Reuters plán cel na americké zboží v hodnotě 2,8 miliardy eur podporují.

Telegraficky

- Dne 28. května navrhla Evropská komise (EK), ve snaze omezit znečištění oceánů, zákaz jednorázového plastového nádobí, brček a několika dalších kategorií plastových výrobků.
- Dne 29. května představil americký miliardář maďarského původu George Soros na zasedání Evropské rady pro zahraniční vztahy tříbodový program pro řešení existenční krize EU.
- Dne 31. května zakázalo Dánsko zahalování obličeje islámskými závoji (nikáb a burka) na veřejnosti.

© CEVRO, z. s. 2018

www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracovala: Monika Zuberová

